

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/63/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205503
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117205503.2

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom PhD. v právnej veci žalobcu: Q. W., N.. XX.XX.XXXX, A. W. R.K. XXX/XX, XXX XX Š. V., právne zastúpená JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava 811 09, o určenie zmluvy za neplatnú s prísl. takto

rozhodol:

I. Súd zamietá žalobu v časti o určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 808800755 zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

II. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

III. Súd určuje, že Rozhodcovská zmluva zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

IV. Súd určuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 808800755 zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

V. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 808800755 zo dňa 29.10.2013 bezdôvodné obohatenie vo výške 201 Eur.

VI. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre Arbitráž sp. zn. SRSAspA 03144/15 zo dňa 12.2.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.7.2016 a vykonateľnosť 1.9.2016.

VII. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 1.3.2017 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala o určenie zmluvy za neplatnú, o určenie úveru ako bez úročného a bez poplatkov, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o zrušenie rozhodcovského rozsudku na tom skutkovom základe, že žalobca je fyzická osoba, spotrebiteľ, ktorý uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 808800755 so žalovaným dňa 29.10.2013. Na základe tejto zmluvy bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 250 Eur, pričom podľa zmluvy mal žalobca zaplatiť žalovanému za poskytnutý úver sumu 492 Eur čo predstavuje takmer 2-násobok poskytnutého úveru. Dôvodil, že zmluva bola vopred pripravená v neprospech spotrebiteľa (žalobcu), pričom pri uzatváraní zmluvy použil žalovaný pretlačenú formulárovú štandardizovanú zmluvu bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jednotlivé zmluvné ustanovenia v dôsledku čoho bol žalobca - spotrebiteľ nútený podpísať celý obsah zmluvy jedným podpisom tak ako aj ostatné prílohy žalovaný preto nepostupoval s odbornou starostlivosťou.

Poukázal na to, že zmluva obsahu dva rôzne údaje o výške RPMN keď v bode 3. je uvedená výška 96,15% a zároveň nižšie je uvedená výška 49,13%, údaj RPMN je preto neurčitý, nejasný a nezrozumiteľný čo je nesprávne a v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Konštatoval, že v dôsledku toho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zároveň namietal, že v zmluve absentuje aj ďalšia náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože v zmluve nie je uvedená výška splátok, istiny, výška splátok úroku a výška splátok poplatkov. Konštatoval, že priamo v zmluve nie je uvedená suma splátky. Ďalej žalobca namietal administratívny poplatok v bode 2. zmluvy, ktorý je uvedený vo výške 144,12 Eur, pričom už na prvý pohľad ide o úžerný poplatok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, pričom žalovaný neposkytol žiadne reálne plnenie za takýto poplatok, preto je podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľný. Ďalej žalobca konštatoval, že rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pretože nie súd ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch a výsledkom je nový kvalifikovaný záväzok. Uviedol, že listom zo dňa 28.1.2017 mu bolo oznámené, že bol vydaný Rozhodcovský rozsudok sp. zn. SRSAspA 03144/15 zo dňa 12.2.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 11.7.2016 a vykonateľnosť 1.9.2016, pričom žalobca nebol nikdy oboznámený o tom, že je účastníkom rozhodcovského konania, resp. že sa má dostaviť na rozhodcovské konanie. Namietal, že nijako mu nebolo oznámené, že bol vydaný Rozhodcovský rozsudok, ktorý by ho k niečomu zaväzoval. Napokon žalobca namietal aj Dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom uviedol, že zrážky možno vykonať až po splatnosti veriteľovi pohľadávky, pričom zmluvná podmienka Dohody o zrážkach zo mzdy je neprijateľná v zmysle § 53 ods. 1 OZ a to aj z dôvodu odchylenia sa od § 54 ods. 1 OZ v neprospech spotrebiteľa. Namietal, že v Dohode o zrážkach zo mzdy musí byť uvedené okrem označenia veriteľa dlžníka aj platiteľa mzdy, pričom v danom prípade ak tieto náležitosti Dohody o zrážkach zo mzdy neobsahuje, tak sa považuje za neplatnú. Uviedol, že napriek uvedenému jej súčasný zamestnávateľ vykonával zrážky zo mzdy v celkovej výške 451 Eur, pričom poukázal na priloženú zápisnicu spísanú pred súdnym exekútorom dňa 28.1.2017. Nakoľko úver považovala za bezúročný a bez poplatkov okrem v úvode odseku uvedených petitov žaloby, žiadala aj vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 201 Eur čo predstavuje rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru 250 Eur a sumy, ktorú doposiaľ zaplatil žalobca vo výške 451 Eur, zároveň si uplatnil aj nárok na náhradu trov konania. Žalobca zároveň žiadal, aby súd vydal neodkladné opatrenie v tom zmysle, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 29.10.2013 uzavretou medzi žalobcom a žalovaným do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Rovnako žiadal, aby zamestnávateľ žalobcu bol zaviazaný povinnosťou zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcovi.

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 16Csp/63/2017-17 zo dňa 31.3.2017 bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom po odvolaní podanom žalobcom zo dňa 24.4.2017 odvolací súd uznesením č. k. 6Co/80/2017-29 zo dňa 13.6.2017 zmenil uzneseniu súdu prvej inštancie tak, že uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov do právoplatného skončenia konania o určenie Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov za neplatnú, v prevyšujúcej časti uznesenie potvrdil a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19.6.2017.

3. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 8.9.2017 vyjadril žalovaný, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 29.10.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 808800755 na základe, ktorej bolo žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 250 Eur, pričom žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 242 Eur, ktorý zaplatí celkovú čiastku 492 Eur. Žalobca sa v zmluve zaviazal poskytnutý úver vrátiť do 15.10.2014, pričom toho istého dňa uzatvoril žalobca so žalovaným aj Dohodu o plnení v splátkach na základe, ktorej sa žalobca zaviazal poskytnutý úver vrátiť v 12tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 41 Eur. Nakoľko žalobca neuhradil splátky riadne a včas, žalovaný uplatnil svoje nároky zo zmluvy v zmysle Rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola uzavretá rovnako 29.10.2013 pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s.. Rozhodcovský súd rozsudkom sp. zn. SRSAspA 03144/15 zo dňa 12.2.2016 rozhodol, že žalobca (dlžník) je povinný zaplatiť veriteľovi sumu vo výške 168 Eur s príslušenstvom. Namietal, že tento rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť 11.7.2016 a vykonateľnosť 1.9.2016 z čoho vyplýva, že žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku oneskorene. Žalovaný ďalej namietal, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, ktorý je nevyhnutným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby, teda v danom prípade nie je daný stav objektívnej právnej neistoty. Vo vzťahu k bezúročnosti zmluvy uviedol,

že v zmluve sa nachádzali všetky náležitosti tak, ako ich predpokladá spotrebiteľské právo. Poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecný súdov. Dôvodil, že je zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa ale aj výslovne uvádza, pričom v čase uzatvorenia zmluvy tento poplatok žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal. Vo vzťahu k určaniu neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný uviedol, že v danom prípade absentuje naliehavý právny záujem, pričom Dohoda predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávky bude splnená. Vo vzťahu k určaniu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy žalovaný uviedol, že je zrejmé, že žalobca so žalovaným uzatvoril tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, tzn. že všetky spory sa mali riešiť buď pred rozhodcovským súdom, alebo pred príslušným všeobecným súdom. Ďalej namietal, že rozhodcovská doložka, či rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. Záverom namietal prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ktorý má tvoriť vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

4. K vyjadreniu žalovaného sa písomným podaním z 9.10.2017 vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný nijako nepreukázal, že rozhodcovský rozsudok žalobcovi doručil. Teda vo vzťahu k tejto časti žaloby bola žaloba podaná včas. Vo vzťahu k naliehavému právnemu záujmu v spotrebiteľských sporoch poukázal na rozhodnutie KS TA sp. zn. 11Co/724/2015 z 22.6.2016, v ktorom je odkázané na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa, z ktorého vyplýva priamo tento naliehavý právny záujem. Čo sa týka vyjadrenie žalovaného ohľadom neplatnosti a bezúročnosti zmluvy žalobca dal do pozornosti rozhodnutie KS PO sp. zn. 6Co/134/2016 z 26.7.2016. Ďalej konštatoval, že v zmysle judikatúry NSSR sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ vždy prednostne použijú ustanovenia OZ aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Čo sa týka RPMN uvedenej v zmluve tak túto opätovne považoval za uvedenú absolútne nesprávne, nakoľko v zmluve je uvedená vo výške 96,8% ale v skutočnosti RPMN predstavuje výšku 299,07% čo spôsobuje bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru. Vo vzťahu k vysloveniu neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy poukázal na rozhodnutie KS PO sp. zn. 14Co/9/2016 z 28.4.2016. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a opätovne si uplatnil trovy konania.

5. K tomuto vyjadreniu žalobcu sa písomným podaním doručeným súdu 10.11.2017 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že povinnosť preukázať včasnosť podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je na strane žalobcu, nakoľko sa práve on domáha jeho zrušenia nie žalovaný. Naďalej zotrval na nedostatku naliehavého právného záujmu. Konštatoval, že rozhodcovská zmluva nespĺňala s ostatnými zmluvnými dojednaniami aj technicky tvorila samostatnú listinu. Dôvodil, že tvrdenia žalobcu o celkovej neplatnosti zmluvy o úvere a Dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu neprijateľných podmienok je mylné. Konštatoval, že súd môže určiť za neplatné jednotlivé neprijateľné podmienky, avšak toto ustanovenie neumožňuje súdu určiť neplatnosť celej zmluvy pre existenciu neprijateľných podmienok. Zotrval na svojom vyjadrení, že RPMN bola dojednaná správne vo výške 96,80%, nakoľko táto bola dojednaná pre prípad úhrady dlhu v jedinej splátke. RPMN v Dohode o plnení v splátkach bola dojednaná pre prípad úhrady dlhu v 12tich pravidelných mesačných splátkach. Namietal, že žalobca uhradil dobrovoľne len dve splátky vo výške 41 Eur ku dňu 23.12.2013 a následne ignoroval výzvy a upomienky žalobcu. Opätovne navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba o určenie zmluvy za neplatnú ako aj súvisiace výroky, na č. I. 5 sa nachádza dohoda o plnení v splátkach zo dňa 29.10.2013, na č. I. 6 je Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov vo vzťahu žalovaného k žalobkyni zo dňa 29.10.2013, na č. I. 7 je rozhodcovská zmluva zo dňa 29.10.2013, na č. I. 8 je splátkový kalendár žalovaného, na č. I. 10 sú štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, na č. I. 11 je zápisnica spísaná pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým zo dňa 28.1.2017, na č. I. 12 je zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaný dňa 29.10.2013, na č. I. 17 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 16Csp/63/2017-17 zo dňa 31.3.2017, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na č. I. 20 a nasl. sa nachádza odvolanie žalobcu proti uvedenému uzneseniu, na č. I. 29 sa nachádza uznesenie KS PO č. k. 6Co/80/2017-29 zo dňa 13.6.2017, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov z 29.10.2013, v prevyšujúcej časti bolo uznesenie potvrdené, žalobkyni bol priznaný v konaní o neodkladnom opatrení nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, na č. I. 42 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe, ktorým navrhoval žalobu zamietnuť, na č. I. 54 a

nasl. sa nachádza vyjadrenie žalobkyne zo dňa 9.10.2017 k vyjadreniu žalovaného, na č. I. 58 a nasl. je vyjadrenie žalovaného doručeného súdu 9.11.2017 k vyjadreniu žalobkyne a napokon na č. I. 77 a nasl. sa nachádza ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na pojednávaní, ako aj ostatným spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

7. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 29.10.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 808800755, pričom z tejto zmluvy vyplýva, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 250 Eur. Spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 242 Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 492 Eur. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 39,15% ročne z poskytnutého úveru čo predstavuje sumu 97,88 Eur, administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 144,12 Eur. Spotrebiteľ sa teda zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 492 Eur ak nie je dohodnuté inak do 15.10.2014 na účet veriteľa. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 15.10.2014. V zmluve je uvedená aj RPMN vo výške 96,80%. Výška priemernej hodnoty RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platný ku dňu podpísania tejto zmluvy o úvere je v zmluve uvedená vo výške 49,13%.

8. V zmluve absentuje uvedenie počtu splátok, ako aj výška jednotlivej mesačnej splátky.

9. V rovnaký deň, t.j. 29.10.2013 došlo medzi žalobcom a žalovaným aj k uzatvoreniu Dohody o plnení v splátkach, v ktorej je uvedené, že z vyššie uvedenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa spotrebiteľ zaväzuje veriteľovi uhradiť celkovú čiastku 492 Eur v 12tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 41 Eur vždy k 15. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 15.10.2013. V tejto Dohode o plnení v splátkach je uvedená výška RPMN v hodnote presahujúcej 300%.

10. Rovnako 29.10.2013 bola medzi žalobcom a žalovaným podpísaná aj Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, z ktorej vyplývajú údaje ako zo samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. že veriteľ dlžníkovi poskytol úver vo výške 250 Eur a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 242 Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 492 Eur, pričom dlžník súhlasil s tým, aby sa uspokojenie zabezpečenej pohľadávky veriteľa zabezpečila vykonaním pravidelným mesačným zrážok z jeho mzdy/dôchodku vo výške 41 Eur a aby táto suma bola uhrádzaná na účet veriteľa.

11. Napokon dňa 29.10.2013 bola podpísaná aj rozhodcovská zmluva, kde v článku II. tejto zmluvy je uvedené, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 808800755 uzatvorenej dňa 29.10.2013 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienok zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

12. Zo zápisnice spísanej pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 28.1.2017 vyplýva, že povinný (žalobca) porušil splátkový kalendár určený mu rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu a neuhradil oprávnenému (žalovanému) uloženie splátky riadne a včas. Povinný (žalobca) zaplatil len sumu vo výške 410 Eur v 11tich splátkach, pričom oprávnený navrhoval, aby súdny exekútor vykonal exekúciu a vymohol v prospech oprávneného sumu vo výške 141,77 Eur spolu s príslušenstvom ako aj trovami exekúcie.

13. Na pojednávaní konanom dňa 30.1.2018 v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil právny zástupca žalobkyne uviedol, že zotrváva na podanej žalobe tak, ako bola doručená súdu dňa 1.3.2017, rovnako tak v zmysle vyjadrenia žalobkyne zo dňa 9.10.2017. Navrhoval žalobe v celom rozsahu vyhovieť, zotrval na všetkých výrokoch tak ako boli v žalobe uvedené. Nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

14. Súd prvej inštancie po zistení vyššie uvedeného skutkového stavu právne uzatvára:

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len citovaného zákona) účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 2 písm. a) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

17. Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

20. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

21. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

23. Nakoľko predmetná spotrebiteľská zmluva neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), j) - neuvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) zákona č. 129/2010 Z. z. je táto zmluva považovaná za bezúročnú a bez poplatkov.

24. Súd prvej inštancie k zamietavému výroku tohto rozsudku konštatuje, že zmluvu o úvere síce posúdil ako bezúročnú a bez poplatkov, avšak ide o zmluvu platnú, preto nevyhovel žalobkyni v tejto časti žaloby. Je v rozpore s logikou, aby sa žalobkyňa domáhala zároveň bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v spojení s vydaním bezdôvodného obohatenia, a zároveň žiadala vyhlásiť zmluvu za neplatnú, preto súd žalobu v časti určenia zmluvy za neplatnú zamietol.

25. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

26. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

27. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

28. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 250 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 451 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 201 Eur. V danom prípade teda bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu. Súd nepriznal žalobkyni úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, nakoľko túto formu príslušenstva žalobkyňa v podanej žalobe nežiadala.

29. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

30. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne, cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

31. Vzhľadom na znenie žaloby sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či samotná Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov z 29.10.2013 je platná alebo nie, aj keď sa vzhľadom na znenie článku I. tejto Dohody je zrejmé, že pre svoju neurčitosť je neplatnou. Podstatné pre súd bolo, že žalovaný sa svojim nekalým konaním snažil o získania plnenia, na ktoré nemal právo, a to bez toho, aby výška plnenia, ktoré žalovaný od žalobcu žiadal, bola preskúmaná súdom. Súd mal zároveň za to, že Dohoda o zrážkach zo mzdy bola podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Táto skutočnosť vyplýva zo samotného žalobného návrhu, ktorý uvádzal, že bez toho, aby prejavil vôľu uzatvoriť takúto Dohodu, jej táto bola predložená na podpis. Takémuto inštitútu potom nie je možné poskytnúť ochranu a ponechať žalovanému možnosť, aby si vymáhal od žalobcu finančné prostriedky, na ktoré nemá nárok. Súd prvej inštancie už len na margo uvádza, že v mnohých právoplatných rozhodnutiach všeobecných súdov už bola judikovaná povinnosť pri totožnom žalovanom zdržať sa použitia takejto dohody, resp. jej vyhlásenie za neplatnú.

32. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyjúčia.

33. Podľa § 4 ods. 1 až 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

34. Účastníci v ten istý deň ako uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavreli aj rozhodcovskú zmluvu, kde v čl. II je uvedené, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere vrátane sporov o jej platnosť, výklad, alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca strana podá žalobu na tomto súde alebo po b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na tomto súde.

35. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o

tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.), akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

36. Rozhodcovské konanie je upravené v zákone č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

37. Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),

- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,

- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,

- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,

- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,

- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo

- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,

- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

38. Podľa § 41 ods. 1 citovaného zákona žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

39. Súd sa teda v danom prípade predovšetkým zaoberal platnosťou rozhodcovskej zmluvy. Tým, že je spracovaná ako formulárová zmluva a to žalovaným, je zrejme, že žalobca nemal možnosť ovplyvniť jej obsah (§ 53 ods. 2 OZ). V zmysle § 53 ods. 2 OZ teda platí fikcia o tom, že rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, opak by musel preukázať dodávateľ, teda v danom prípade žalovaný. To, že rozhodcovská zmluva je uvedená na samostatnej listine však pre záver o opaku nepostačuje, zvlášť vychádzajúc z výpovede žalobcu, ktorá je taktiež dôkazným prostriedkom a ktorú súd nemal dôvod spochybniť. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6MCdo 9/2012, ktorý uviedol: „Návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejme, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejme, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom právne akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená“.

40. Navyše v danom prípade si rozhodcovský súd podľa rozhodcovskej zmluvy vyberá sám žalovaný. Už táto okolnosť vyvoláva pochybnosti o nezaujatosti rozhodcovského súdu, keďže aj jeho činnosť má charakter podnikania. Aj Ústavný súd ČR v náleze II. US 2164/10 zo dňa 1.11.2011 uviedol, že v rozhodcovskom konaní ide o vyjasnenie a urovnanie vzájomných práv, ktoré sa realizujú činnosťou rozhodcu v zastúpení strán, ktoré na rozhodcu zmluvou delegovali svoju vôľu. Preto rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a to vedie k prísnejšiemu nazeraniu na rozhodcovskú doložku a jej náležitosti tak, aby nepredstavovali neprímerané podmienky v spotrebiteľských zmluvách a teda nevyvolávali nerovnováhu medzi účastníkmi konania a neviedli k značnej procesnej nevýhode jedného z

účastníkov. Táto procesná nerovnováha môže spočívať aj v zbavení spotrebiteľa ochranných ustanovení právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa napr. formou rozhodovania na základe zásad spravodlivosti. Ústavný súd ČR ďalej uvádza, že to, aby rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách bola platne dojednaná, predpokladá predovšetkým transparentné pravidlá pre určenie rozhodcu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na ďalší nález Ústavného súdu ČR IV. US 2735/11 zo dňa 3.4.2012, v ktorom sa zdôrazňuje, že právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie. Ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania. V náleze Ústavného súdu ČR II. US 2164/10 sa ďalej uvádza, že rozhodcovské konanie musí zaručovať procesné pravidla porovnateľné s konaním, ktoré by bolo na mieste v prípade, ak by spotrebiteľ neuzavrel rozhodcovskú doložku (napr. ústnosť, priamosť konania, odvolacia inštancia, absencia iných prekážok v uplatnení spotrebiteľských práv). Podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru musia garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu k spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, teda spotrebiteľa.

41. V nadväznosti na vyššie citované nálezy Ústavného súdu ČR súd zdôrazňuje, že z rozhodcovského konania v tomto konkrétnom prípade bola vylúčená zásada ústnosti, rozhodcovský rozsudok bol vydaný bez vyjadrenia žalobcu. Jednoznačne preto možno dospieť k záveru o poškodení procesných práv spotrebiteľa teda žalobcu, pretože jednoznačne rokovací poriadok príslušného rozhodcovského súdu znevýhodňuje spotrebiteľa oproti súdnemu konaniu.

42. Problematikou platnosti rozhodcovskej zmluvy formulovanej žalovaným sa už zaoberali súdy vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení Krajského súdu v Prešove 21CoE 89/2013-34 zo dňa 19.6.2013 alebo Krajského súdu v Trenčíne 4CoE 273/2012 zo dňa 22.8.2013. Súdy v nich poukázali na to, že súdna kontrola rozhodcovskej zmluvy platí aj v prípade, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší boli vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvodu vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy súdy videli tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry a poukázali na neprimeranú vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania, čo je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva (rozsudok súdneho dvora EU C - 240/98-C-244/98 Oceáno Grupo Editorial). Podľa spomínaných rozhodnutí o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa rozhodcovskej zmluvy možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky, alebo zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh veriteľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Preto je potrebné považovať takúto rozhodcovskú zmluvu v celosti za neplatnú, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

43. Z vyššie uvedených dôvodov súd teda vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu ako neplatnú a preto bolo právne dôvodné žalobe podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z. vyhovieť, teda zrušiť vo výroku uvedený rozhodcovský rozsudok. Navyše súd prvej inštancie akcentuje tú skutočnosť, že žalovaný ani nepreukázal doručenie rozhodcovského rozsudku žalobkyni, pričom táto jeho doručenie výslovne poprela, teda súd prvej inštancie mal za to, že žalobu v časti o zrušenie rozhodcovského rozsudku podala včas.

44. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

45. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol rovnako podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní proti žalovanému na jednej strane čiastočne úspešná v rozsahu 84 % (5 výrokov zo 6, okrem určenia, že zmluva je neplatná), žalovaný bol úspešný v časti určenia úverovej zmluvy za neplatnú, t. j. v rozsahu 16 %, preto súd rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.